

Gødskning af nyplantede planter

Af skovfoged Claus Thomsen, Erholm Skovbrug

Planternes kulturstart er af stor betydning for kulturudgifterne i årene indtil kulturen klarer sig selv. Ofte vil en forøget kulturudgift tjene sig ind ved formindskede plejekostninger senerehen, samt ved at produktionsperioden afkortes.

Jo større kulturanlægsudgift desto vigtigere bliver kulturstarten og nødvendigheden af at kulturen lykkes godt. Da netop anlæg af pyntegrøntkulturer kræver stor kapital og i en opstartsfasen binder store beløb, er en reduktion af tidsrummet uden indtægter af stor interesse.

I min elevtid lærte vi at små planter ikke kvitterede for gødning, at man endog risikerede at skade de omplantede planters nye finrødder derved. Senere forespørgsler hos blandt andet Holstener-Jørgensen, Statens forstlige Forsøgsvæsen, bekræftede dette. Planterne kunne ikke optage flere næringsstoffer end der allerede fandtes i en næringsrig fynsk skovjord.

På trods heraf gødskede vi i foråret '82 to rækker i hver af de få NGR-kulturer, der på det tidspunkt var etableret på Erholm.

Rækkerne markeredes med store marksten. Meget omhyggelige målinger af 1.000 gødgede og 1.000 ugødgede træer efter endt skudstrækning i sommeren '82 gav et utvetydigt resultat; der var ikke noget udslag overhovedet for gødningen, målt på højdevæksten.

Selv om det fortsat forekom mig aldeles ulogisk at en næringsstofftilførsel ikke gav bedre vækst (højdevækst) stoppede vi forsøgene med gødskning af helt små planter. Først efter to års vækst startede gødskningen af kulturerne.

PS 2/85

Det fortsatte indtil skovfoged *Henrik Lübneborg-Nielsens* artikel i PS nr. 2/85 om vinterskader på ikke-gødgede NGR på let sandjord. Her var kulturen gødet første år efter plantning og fremover, og den havde kun vinterskader i 0-parcellen.

Et besøg i de kulturer som vi på Erholm havde gødet i '82 bekræftede at gødgede planter havde klaret vinteren '85 (vintrene) bedre end deres naboer. Men hvad der for mig var nok så interessant var, at jeg – visuelt – uden opmåling,

NGR forårsgødet første gang før 2. vækstsæson. Skudlængde i plantningsår: 7 cm, 2. år: 7 cm, 3. år: 15 cm. Bemærk de ekstra lange og kraftige nåle på 2. års skud.

kunne konstatere at de gødgede planter var ca. 15 cm højere end de ikke gødgede – efter fire vækstsæsoner.

Gødskningen af de små planter havde ikke givet noget udslag på højdevæksten den første sommer, men havde givet planterne bedre vilkår og øget højdevæksten de følgende år.

Vore små "forsøg" med gødskning af planter første år efter plantning blev derfor taget op igen. Denne gang interesserede højdevæksten ikke så meget, men mere farve, nåle- og knopsætning, frostskafer og overlevelse.

En kultur fra efteråret '85 blev forårsgødet med henholdsvis 11 og 25 g 23-3-7/plante i udvalgte felter. Allerede det første efterår var resultatet en bedre farve og større knopper til næste års vækst. Det bedste resultat opnås med den lille gødningsmængde. Så godt så det ud, at vi fra foråret '86 har gødet alle NGR/NOB første forår efter plantningsåret.

Også kulturer af RGR, DGR, ask og ikke mindst bøg kvitterer for tidlig gødskning.

PS 5/87

Efter Jimmy Enevoldsens foredrag/artikel om knoppernes programmering i

tiden medio juli til medio oktober – godt nok for *Abies balsamea* – faldt de manglende brikker om forårsgødningens virkning på plads.

Som det fremgår af foto 1 giver en forårsgødskning af en plante kraftigere, længere nåle og en god farve, medens nålemængden og skuddets længde ikke ændres.

Gødskning for "programmering"

Efter den kolde og fugtige sommer i '87, som givet har medført en større udvaskning og en mindre nitrifikation end normalt, så en forårsplantet atrazinsprøjet NOB/NGR på 1,95 ha mistrøstigt ud. Med små tynde skud, små knopper og citrongule nåle.

Jordbundsundersøgelser i vore bøgeselvfor yngelser den samme sommer viste, at "den fede fynske muld" ikke – ialtfald under bøg – altid er næringsrig. En kraftig ukrudtsvegetation giver et godt mikroklima og fremmer dermed omsætningen i førnen, medens en bar jord – evt. som følge af total renholdelse med kemikalier – har et lavt indhold af plantetilgængelige næringsstoffer. En næringsmængde der svarede til indholdet i en ugødet hedejord, udtalte Hedeselskabets laboratorium.

Den forårsplantede NOB/NGR kultur skulle have en eftersommergødskning for:

- straks at bedre planternes næringsstofbalance.
- at forbedre vinteroverlevelsen og dæmpe frostskafer.
- at programmere knopperne, ikke til vækst i hedetempo, men i "Fyns" tempo.
- senere at spare på kulturudgifterne, ikke mindst stabklippingen og afkorte perioden uden indtægter.

Vi startede 13/8 med 22 g 14-4-17/plante. En opringning til henholdsvis Kaj Østergård og Finn Jacobsen tog en del af modet. Arbejdet blev stoppet, halvdelen af gødningen fjernet ved hver plante, og mængden reduceret til 11 gram/plante den følgende dag. Efter 4-8 dage var planterne for de flestes vedkommende smukt grønne.

Et ganske lille "forsøg" med henholdsvis 22 og 33 gram/plante gav tydelige resultater.

Foto 2.

Foto 3.

Foto 4.

Ved 22 gram skades en del NGR, ca. 30%, medens resten bliver mørkegrønne.

Ved 33 gram skades næsten alle NGR og ca. 1/3 dør.

NOB kan tåle gødningen i de omtalte mængder, men der er ikke nogen gevinst i forhold til 11 g/plante, snarere tværtimod.

Kulturen blev gødet igen forår 88 med 10-15 g 23-3-7/plante.

Der er på alle planter i kulturen en fin balance mellem skud og nålelængden og nålenes antal på skuddet. Højdevæksten er god. Knopperne store og kraftige.

Gødskningspolitik

De små gødnings"forsøg" har sammen med gode artikler i PS fastlagt vor gødskningspolitik: Første eftersommer gødes nykulturer med 10-15 g 14-4-17/plante. Derefter forårsgødskes med 10-15 g 23-3-7/plante indtil planterne har opnået 4 års vækst, derefter øges mængden til 25 g/plante.

Foto 2 - 6. Målinger af top- og sideskud i to kulturer som er gødet efter første vækstsæson. Fotos optaget 9.9.88.

Foto nr.		NOB			NGR	
		2	3	4	5	6
Plantehøjde ved plantning	cm	10	12	11	10	13
1. års topskud	cm	2	4,5	5,5	3,5	2,5
2. års topskud	cm	30	34	51	13,5	10
1. års sideskud	cm	2,5	5,5	5,5	4,5	5
2. års sideskud	cm	8	15	15	9,5	10

Foto 5.

Foto 6.

